

Sodobna kolaboracija / Banksterji (Mladina št. 14, 7.4.2017)

Na navedbe urednika Grege Repovža v uvodniku *Sodobna kolaboracija* in novinarja Boruta Mekine v članku *Banksterji* (oba objavljena v Mladini, št. 14, 7. aprila 2017) ne bomo ponovno podrobno odgovarjali z navajanjem dejstev. Šlo bi namreč za ponavljanje številnih dejstev in pojasnil, ki smo jih v zadnjih letih posredovali novinarjem Mladine, iz objavljenih člankov pa sklepamo, da so njihovo objavo bodisi namenoma ali zaradi nerazumevanja strokovnih vsebin, opustili. Tudi tokrat novinar Mekina recimo zgolj ponavlja, da pregled kakovosti aktive NLB ni bil skladen "z znanimi računovodskimi standardi", čeprav smo mu neposredno pred objavo članka obširneje pojasnili, da gre za laž, vendar pa pojasnila Banke Slovenije ni ne uporabil ne upošteval ne omenil. Prav tako tudi ni pojasnil, na katerih nasprotnih dejstvih ali strokovnih razlagah utemeljuje svoj zaključek. »Vprašanje«, ki ga je naslovil na Banko Slovenije, objavljamo na koncu.

Naslovnica Mladine, ki prikazuje guvernerja kot mafijca, ki "je Sloveniji speljal 1,55 milijarde evrov", insinuacije urednika v odstavku, ki se začne z navedbo, da "v tem trenutku nimamo nobenih dokazov, da je njegovo (guvernerjevo, op.a.) ravnanje posledica podkupovanja", enačenje s kolaborantom in krvosekom ter špekuliranje o domnevnih nezakonitih motivih, imajo vse elemente teorije zarote, katere cilj je očitno golo hujskaštvo in osebna diskreditacija. Da je edini cilj pisanja osebna diskreditacija guvernerja izhaja iz dejstva, da Mladina vztrajno omenja le guvernerja, čeprav ni edini osumljen (pri tem tudi ne problematizira in ne postavlja vprašanja policiji, zakaj so med osumljenci samo trije člani Sveta Banke Slovenije od petih, ki so soglasno sprejemali odločitve v zvezi s skrbnim pregledom bank in o izrednih ukrepih). Da je edini cilj pisanja osebna diskreditacija guvernerja nadalje izhaja iz dejstva, da urednik in novinar Mladine navedbe oziroma očitke iz Odredbe za preiskavo v predkazenskem postopku brez zadržka jemljeta kot dokazana in neizpodbitna dejstva in na njihovi podlagi kar sama izrečeta sodbo, ter tako vnaprej nekritično odrekata verodostojnost vsaki drugačni strokovni in pravni razlagi teh dejstev (centralne banke, drugih državnih institucij in sodstva).

Najmanj nenavadna je omenjena ključna teza Mladine, navedena na naslovnici: "*Kako je guverner Boštjan Jazbec ob pomoči svetovalcev ECB Sloveniji speljal 1,55 milijarde evrov*". Od kje ravno ta znesek, lahko samo ugibamo. Gre sicer za znesek celotne državne dokapitalizacije NLB leta 2013, s katerim je država NLB rešila pred stečajem in zaradi katerega je NLB danes v 100% lasti ravno države, torej Slovenije. Kako naj bi guverner torej "Sloveniji speljal 1,55 milijarde evrov" ni jasno.

Ob tem nikakor ne drži navedba novinarja Mekine, da "*kriminalisti preiskujejo, ali smo samo v NLB vložili 1,55 milijarde evrov preveč*". Kriminalisti namreč preiskujejo, kot povsem nedvoumno izhaja iz omenjene odredbe za preiskavo, da naj bi preiskovanci iz Banke Slovenije banki NLB "pridobili 257 milijonov evrov protipravne premoženjske koristi". Za toliko so se namreč na podlagi uredbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih v NLB decembra 2013 zmanjšale obveznosti NLB iz naslova prenehanja podrejenih obveznic. V odredbi o hišni preiskavi so tako zbrane navedbe, s katerimi zoper Banko Slovenije nastopajo (tudi odkrito v javnosti oziroma v medijih) imetniki podrejenih obveznic NLB, ki so bile "izbrisani" skladno z veljavnimi pravili o državnih pomočeh bankam, ki ščitijo davkoplačevalce. Gre torej za navedbe izrazito interesne skupine, ki jih Mladina razume kot dejstva.

Popolna manipulacija je tudi urednikova interpretacija stavka iz pisma Banke Slovenije, pod katerim je podpisan guverner, finančnemu ministrstvu. Stavek iz pisma "*Če NLB ne bo prodana, vas prosimo za odgovor na vprašanje, na kakšen način bi država zagotovila dodatno vplačilo v delniški kapital NLB,*

če bi se za to izkazala potreba" namreč urednik bralcem razloži kot guverner "grozi finančnemu ministrstvu z novo dokapitalizacijo NLB, če država ne bo prodala te banke".

Vsi postopki, ki jih je leta 2013 izvedla Banka Slovenije za stabilizacijo bančnega sistema, so bili izpeljani zakonito, strokovno in skladno z veljavnimi pravili in standardi. Metodologija, uporabljena v skrbnem pregledu, je objavljena na spletni strani Banke Slovenije že skoraj tri leta (dokument [Celovito poročilo o skrbnem pregledu bančnega sistema](#)), vhodnih podatkov za pregled izvajalcem skrbnega pregleda ni dala Banka Slovenije, ampak neposredno banke same. Ustavno sodišče je oktobra lani soglasno potrdilo, da so člani ZBan-1, ki so bili pravna podlaga za izredne ukrepe Banke Slovenije leta 2013 in 2014, v skladu z Ustavo. Banka Slovenije vztraja pri oceni, da bi bil strošek sanacije bank za davkoplačevalce nižji, če bi vlade v prvih letih krize izvedle dokapitalizacije državnih bank, ki jih je takrat zahtevala Banka Slovenije (pod drugim guvernerjem).

Za prikaz objektivne slike sanacije bank, razlogov zanjo in njenih posledic, je verjetno potrebno postaviti drugačna vprašanja, kot je bilo "vprašanje", ki smo ga pred objavo članka, 4. aprila 2017, dobili od novinarja Mekine:

"Pozdravljeni,

Spet pišem o vas, eno izmed izhodišč je zadnje poročilo Transparency International o tem, da si nedemokratska ECB v zadnjih letih jemlje preveč pristojnosti odločati se o ekonomskih politikah (https://transparency.eu/wp-content/uploads/2017/03/TI-EU_ECB_Report_DIGITAL.pdf), v primeru Slovenije je zame odlična ilustracija povedanega odredba po hišni preiskavi. Iz katere sam razberem, da ste na BS zavestno šli mimo računovodskih standardov in ste bolj po domače, na metodoloških delavnicah, računali velikost luknje.

Ampak tisto, kar bi rad vprašal gospoda Jazbeca, če je to mogoče, je sledeče: formalno so njegove pristojnosti zelo ozke. Zagotavljanje cenovne stabilnosti, recimo inflacije pod 2 %. Dejansko pa lahko ves čas iz njegovih izjav razberem ideološka stališča. Recimo: Že poročilo o stresnih testih se začne z problematiziranjem državnega lastništva, kot da je to zgodba, ki jo je treba povedati. V dokumentu Pogled Banke Slovenije na strateške izzive ekonomske politike v Sloveniji je spet poudarjeno, da je za razvoj slovenskega gospodarstva ključna privatizacija. Ko je Jazbec leto dni kasneje spregovoril za Slovensko tiskovno agencijo, je dejal, da bi Slovenija šele skozi privatizacijo »lahko spet postala privlačna za tuje naložbe.« In ko je zdaj dal intervju za Dnevnik, je v njem povedal, v razvitih državah gospodarstvo usmerja politiko« in ne obratno. (ah, pozabil sem še tisto pismo, ki ste ga pisali na finančno ministrstvo, češ, da je treba NLB čim prej prodati...)

Določene ekonomske zakonitosti so jasne, če je veliko denarja, je visoka inflacija, ampak te teze, da je državno lastništvo problem, so pa precej ideološke, gospod Jazbec pa jih iz svojega položaja predstavlja kot neprizivno strokovne. Gredo v tisti klasični smeri minimalne države, trga, ki bo vse rešil ... kar je bila zabloda zadnjih 30 let. Torej, skrbi me, da v skladu z svojimi ideološkimi preferencami na tem področju gospod Jazbec prekoračuje svoja pooblastila. In se mi zdi, da v tem predvsem izžareva duh, ki veje v Frankfurtu...

Z pristrčnimi pozdravi, Borut Mekina"

Odnosi z javnostmi, Banka Slovenije